

MITÄ VANHAT KARTAT KERTOVAT VIIPURIN MENNEISYYDESTÄ?

Kimmo Katajala
Itä-Suomen yliopisto

Meanings of an Urban Space, Past and Present
Human Mind –tutkimusohjelma
Suomen Akatemia ja Venäjän Tiedeakatemia

Viipurin vaiheet pähkinänkuoressa

- Linna 1293, Viipuriin alkaa kasvaa kauppapaikka
- Kaupunkioikeudet 1403, Viipurista tulee ruotsalainen linnoitus- ja kauppakaupunki
- Kaupungin muuri 1470-luku, Uusi Valli 1560-1580-luku
- Asemakaavan regularisaatio 1640-luku, ruutukaava kaupungin keskustaan
- Vanhan Suomen aika 1721-1812, Viipuri venäläinen varuskuntakaupunki
- Autonomisen Suomen aika 1812-1917, Viipurista kasvaa merkittävä kauppakaupunki
- Itsenäisen Suomen aika 1917-1939/44, Viipuri Suomen toiseksi suurin kaupunki
- Neuvostoaika 1944-1991, Viipuri Neuvostoliiton provinssikaupunki
- Uuden Venäjän aika 1991-

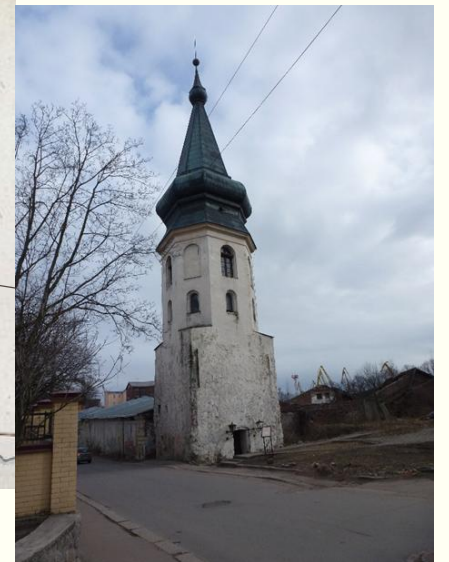
Viipurin vanha kaupunki ja Uusi Valli 1710

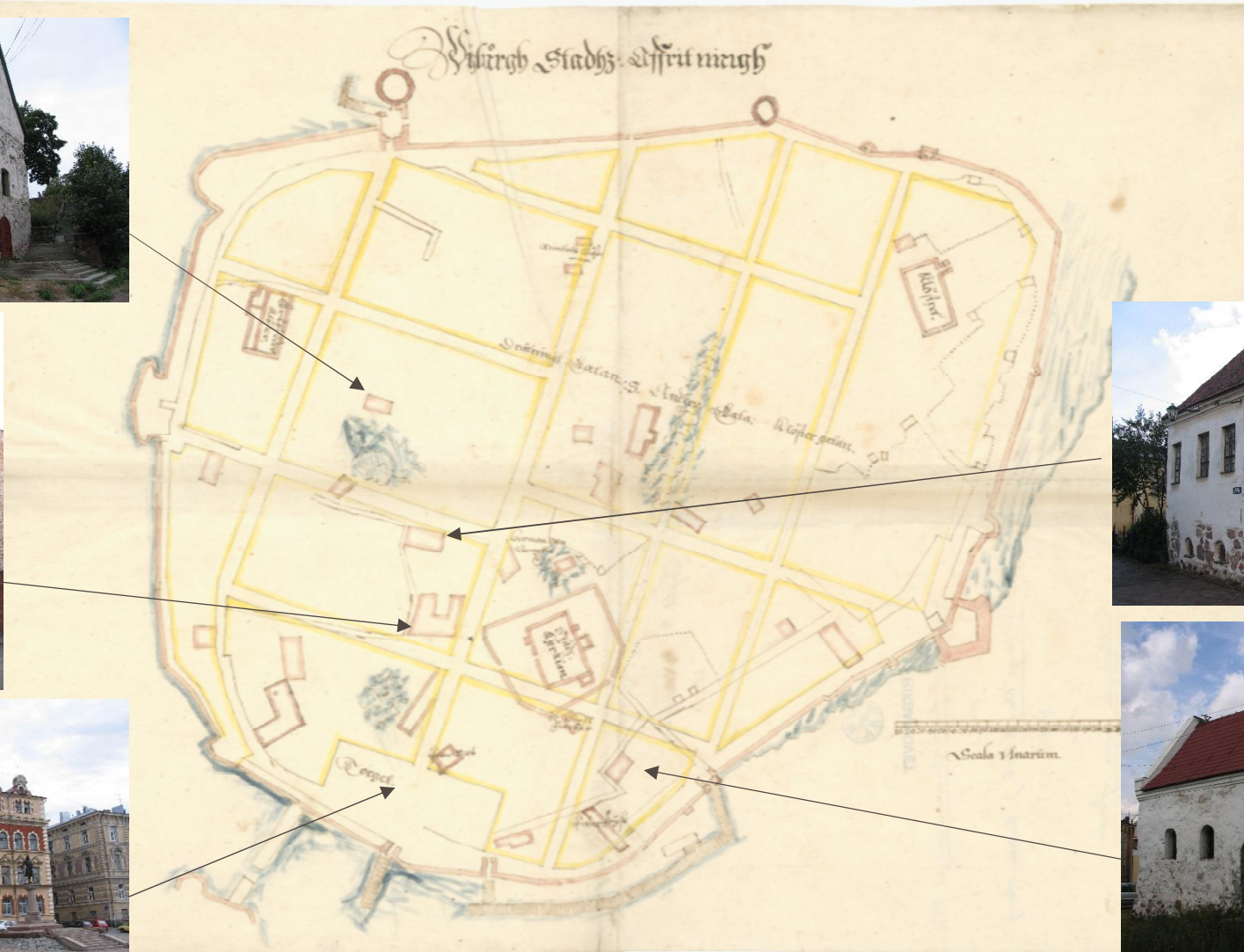
Viipurin vanha kaupunki ja Uusi Valli 2014

Olof Gangiuksen mittaus n. 1638

Anders Strengin laatima regularisointiehdotus n. 1640

Vuoden 1638 mittaus vuoden 1642 regulaisointisuunnitelman päällä

GIS (Geographic Information System)

ArcMap 10.1 –ohjelma

Vanhojen karttojen virheiden oikaiseminen
käyttämällä vanhoja rakennuksia
kiintopisteinä

Vanhojen karttojen tietojen yhdisteleminen
keskenään ja tuominen nykyiselle
karttapohjalle/kuvalle

Kartat Ruotsin, Suomen ja Venäjän
arkistoista digitaalisessa muodossa

Käsitelty noin 20 karttaa vuosilta 1638-
1639

Nykyinen Viipuri (2012) WorldView2 -
satelliittivalokuvana

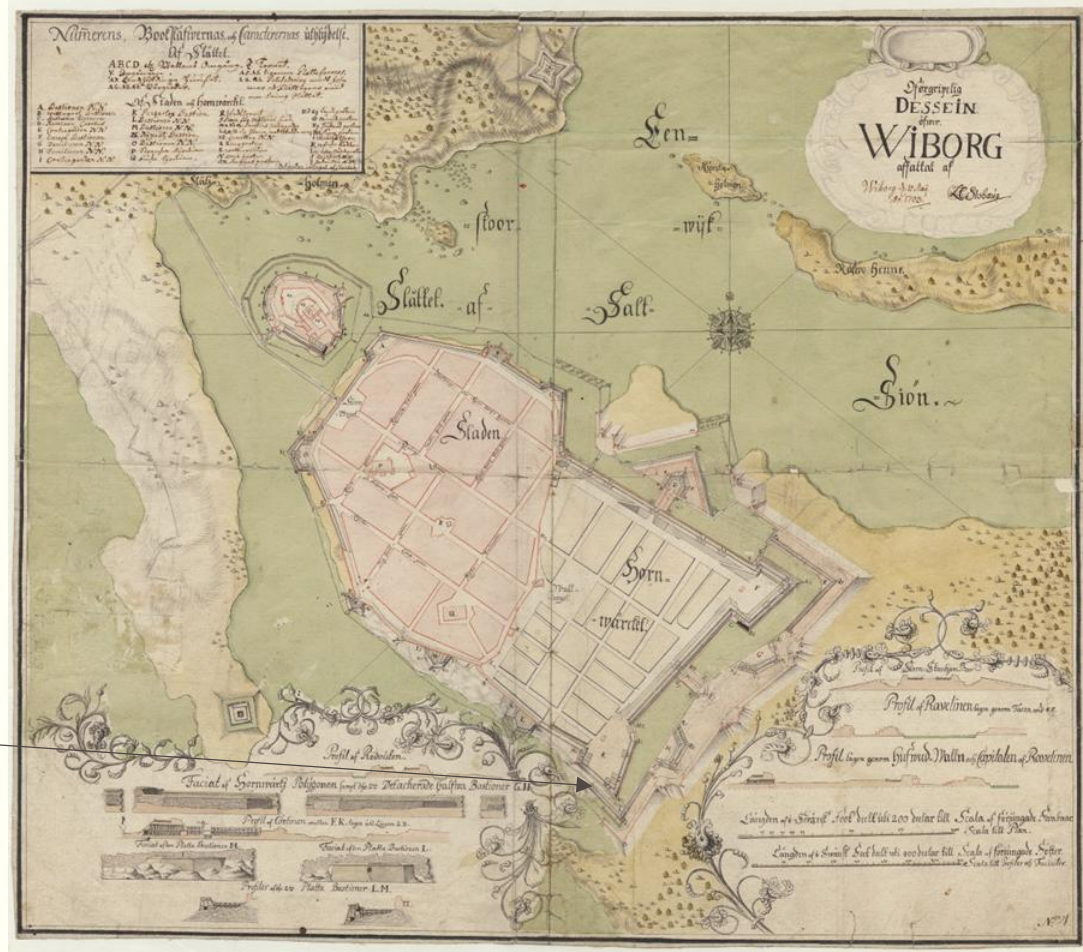
Viipurin linnoitustöiden kartta 1703

Asemakaava

Kadut

Vallin tori, korttelit ja linnoitteet

Pantsarlahden bastionin muutostyöt

Vuoden 1703 linnoituskartta vuoden 2012 WorldView2-satelliittikuvassa

Vanhan kaupungin asemakaava melko sama

Vanha kauppatori Torkkeli Knuutinpojan torin paikalla

Nykyisen kauppatorin paikalla linnoitteita ja vesihauta

Torkkelin puiston rajautuminen vanhoihin Vallin kortteleihin (linnoitusmuurin paikka)

Vallin asemakaava täysin erilainen

Vallin tori Raatihuoneen (nykyään disko Viborg Palas) paikalla

Kaupunkirakenteen muutos Viipurissa 1738-1802

Muutos 1738 tulipalon jälkeen

Selite

Uusi kaava

Tilanne ennen tulipaloa: RGADA F. 248. O. 160. D. 246. L. 213.
Uusi kaava: RGADA F. 248. O. 160. D. 245. L. 156.

0 50 100 200 300 400 m

Antti Härkönen 2014

Muutos 1738-1802

Selite

Rakennukset 1802

Korttelit 1802

Värillinen: KA Viipurin kuvernementinhallitus II, Ia:1, 4.
Pohjakartta: RGADA F. 248. O. 160. D. 245. L. 156. (1738)

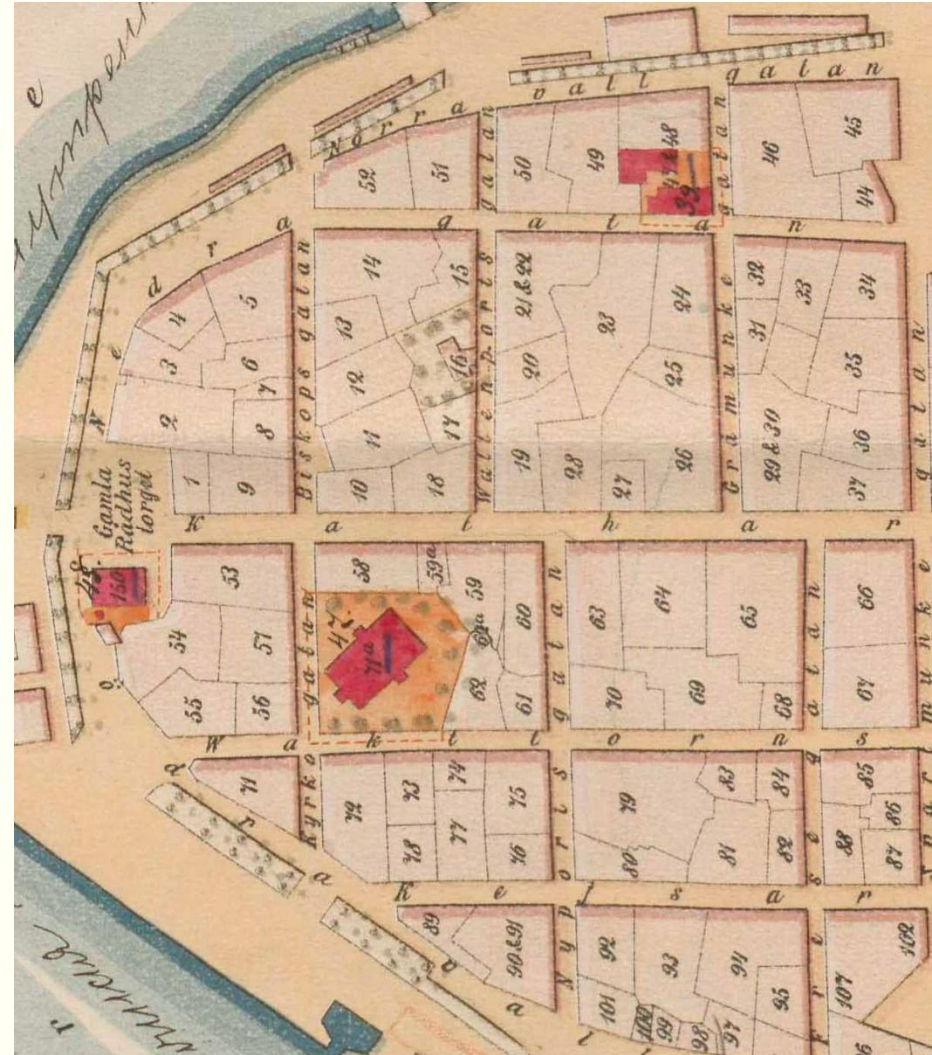
0 50 100 200 300 400 m

Antti Härkönen 2014

Viipurin keskustan rakennuskannan muutos 1738-1802

Viipurin vanhan kaupungin tonttirajojen säilyminen keskiajalta näihin päiviin (1638, 1878)

Pohjois-Karjalan historiallinen yhdistys, Studia Generalia –luentosarja
"Ylirajaiset kaupungit". Tänä syksynä teemana Viipuri.

- Luennot kerran kuukaudessa keskiviikkoisin klo 18, yliopiston Sali M103
- 23.9, professori Kimmo Katajala: Kävelyllä viidellä vuosisadalla Viipurissa.
- 7.10 FT FT, dosentti Yury Shikalov: Viipuri 1940–2010 luvuilla: neuvostoliittolainen, suomalainen, venäläinen.
- 21.10. FM Jani Karhun otsikkona on "Pyöreän tornin hämärässä". Merkitysten ja muistojen kaupunkitila Viipurissa.
- 4.11. FT Jussi Semi: Kaupunkisuunnittelu Viipurissa 1920–30-luvuilla.

KIITOS HUOMIOSTA

